

ບົດປະເມີນຜົນກະທົບຮ່າງນິຕິກຳ (IA) Note

ຮ່າງບົດລາຍງານ (28/05/2018)

1 ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແລະ ກຳນົດເວລາໃນການສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນິຕິກຳ

1.1 ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່ພົວພັນ

ຊື່ກະຊວງ / ອົງການ: ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ

ຊື່ກົມ / ພະແນກ: ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ

ຊື່ ແລະ ຕຳແໜ່ງຂອງພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບ: ທ່ານ ວ່າງໃຈ ວ່າງ

ເບີໂທລະສັບ: +856 021 412 008

ອີເມລ:

1.2 ຊື່ນິຕິກຳ

ຊື່ຮ່າງນິຕິກຳ: ຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍ ການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ

ຮ່າງນິຕິກຳແມ່ນສະບັບ: ໃໝ່ ປັບປຸງ

1.3 ກຳນົດເວລາ

- ທົບທວນຮ່າງກົດໝາຍສຳລັບການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຖືກກຳນົດໃນວັນທີ 3 ພຶດສະພາ 2016.
- ຮ່າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບໃນເບື້ອງຕົ້ນຂອງ (IAN) ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງໃນວັນທີ 21 ພຶດສະພາ 2018.
- ບົດປະເມີນຜົນກະທົບສຸດທ້າຍ ໄດ້ຖືກສົ່ງໃນວັນທີ 29 ພຶດສະພາ 2018.
- ການກຳນົດເວລາອື່ນໆຂອງບົດປະເມີນຜົນກະທົບສະບັບນີ້ ແມ່ນຢູ່ໃນລະຫວ່າງການແຈກຍາຍເຖິງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

2 ບັນຫາ ແລະ ຈຸດປະສົງ

2.1 ບັນຫາ

ອີງຕາມການໃຫ້ສັດຕາຍາບັນການເຂົ້າເປັນສະມາຊິກຂອງອົງການການຄ້າໂລກໃນປີ 2013, ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ຄຳໝັ້ນສັນຍາໃນການອະນຸຍາດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄ້າ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຕ່າງປະເທດສາມາດດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດໄດ້ ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຈຶດທະບຽບວິສາຫະກິດ ຫຼື ນຳໃຊ້ບໍລິສັດຕົວແທນການຄ້າໃນປະເທດລາວ.

ດຳລັດວ່າດ້ວຍ ການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າ ເລກທີ 114/ລບ ໃນປີ2011, ຕາມຫຼັກການແລ້ວ ບໍ່ໄດ້ຈຳແນກຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານເນື້ອໃນລະຫວ່າງການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກຂອງນິຕິບຸກຄົນ. ເປັນພຽງແຕ່ການຕີຄວາມໝາຍຂອງຜູ້ນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກວ່າ “ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງໃດໜຶ່ງທີ່ດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າ ບໍ່ວ່າຈະມີຕົວຕົນຢູ່ພາຍໃນ ຫຼື ນອກ ສປປ ລາວ”. ດຳລັດສະບັບນີ້ສະໜອງໄວ້ (ຕາມມາດຕາ 4) ສຳລັບຫຼັກການຄຸ້ມຄອງໃນການບໍ່ຈຳແນກປະຕິບັດ ແລະ (ຕາມມາດຕາ 4) ພັນທະໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກໃນການປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບກົດໝາຍຂອງ ສ ປປ ລາວ ເປັນພາຄີ. ທັງນີ້ເປັນຂອບເຂດວຽກງານທີ່ຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຜູ້ໄດ້ຮັບສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຕີຄວາມໝາຍ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນທາງປະຕິບັດ ຕາມການສອບຖາມນຳເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດລວມທັງພາກສ່ວນພາສີ ປັດຈຸບັນແມ່ນບໍ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ບັນດາບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນຕ່າງປະເທດ ດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກໂດຍກົງໃນຂອບເຂດທີ່ປະເທດລາວ. ນອກຈາກການປິດຊ່ອງຫວ່າງຂອງກົດໝາຍໃຫ້ເປັນໄປຕາມລະບຽບການຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກແລ້ວ, ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຈຳຕ້ອງໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມການຮັບສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດໃຫ້ສຳເລັດບົນພື້ນຖານການບໍ່ຈຳແນກປະຕິບັດ.

ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວຈາກການສຳພາດໄດ້ເຫັນວ່າ ບາງຂະແໜງການຂອງລັດ ແລະ ບໍ່ມີພາກສ່ວນເອກະຊົນໃດໆເລີຍທີ່ມີຄວາມຕື່ນຕົວກັບສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ. ທັງນີ້ໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຕ້ອງການ ໃນການທາບທາມຄຳເຫັນ ຕໍ່ກັບຂະບວນການຮ່າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ການຕັດສິນໃຈແມ່ນໄດ້ຖືກປະຕິບັດຢ່າງເໝາະສົມ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຂະແໜງການລັດຈຳນວນຫຼາຍໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ ບໍ່ມີຄວາມໄວ້ໃຈຕໍ່ກັບບັນດາຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ແລະ ຖ້າທຽມໃສ່ສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ພ້ອມທັງ ເປັນການແຂ່ງຂັນທີ່ເສຍປຽບຂອງບັນດາຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນປະເທດລາວ, ສ້າງຄວາມເຄັ່ງຕຶງທີ່ເກີດມີລາຍການສິນຄ້າປອດພາສີ ແລະ ການຄ້າທາງດ້ານການໃຫ້ບໍລິການ ແລະ ລົງທຶນ ລວມທັງມາດຕະການອື່ນໆໃນການຄຸ້ມຄອງຜູ້ຄ້າເຫຼົ່ານີ້.

2.2 ຈຸດປະສົງ

ບັນດາຈຸດປະສົງສາມາດຈຳແນກໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ອະນຸຍາດໃຫ້ບັນດາບຸກຄົນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນ ຕ່າງປະເທດສາມາດດຳເນີນການຄ້າໃນທົ່ວຂອບເຂດປະເທດລາວ ຕາມຄຳໝັ້ນສັນຍາຂອງ ສ ປປ ລາວທີ່ມີຕໍ່ອົງການການຄ້າໂລກ.
- ສ້າງຄວາມຕື່ນຕົວໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນໃຫ້ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ.
- ຮັບປະກັນວ່າບັນດາບຸກຄົນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນປະຕິບັດບົນພື້ນຖານທີ່ມີສິດອັນເທົ່າທຽມກັນກັບຜູ້ຄ້າພາຍໃນລາວສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການຕ່າງໆ.
- ສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງສາກົນ ດ້ວຍການສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າ.

3 ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາ

3.1 ທາງເລືອກທີ 1: ຮັບສາຕາມສະພາບການໃນປັດຈຸບັນ

ໃນປັດຈຸບັນ, ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ (ນິຍາມຕາມຈຸດປະສົງຂອງເອກະສານສະບັບນີ້ໄດ້ລະບຸໄວ້ (ຕາມມາດຕາ 3) ຂອງຮ່າງນິຕິກຳວ່າ “ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ຕ່າງປະເທດທີ່ດຳລົງຊີວິດ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ດຳລົງຊີວິດຢູ່ ສ ປປ ລາວ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຈົດທະບຽນສຳລັບການອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ, ສ້າງຕັ້ງທຸລະກິດ, ເປັນຕົວແທນ ຫຼື ສາຂາໃນ ສ ປປ ລາວ”) ແມ່ນບໍ່ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າໂດຍກົງ. ແຕ່ພວກເຂົາເຈົ້າໃຊ້ຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທາງການຄ້າເຊັ່ນ ຕົວແທນບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ລວມທັງ ບໍລິສັດການຄົມມະນາຄົມທົ່ວໄປໃນ ສ ປປ ລາວ ທີ່ສາມາດຮັບມືກັບການແຈ້ງເສຍພາສີແທນ. ຕົວຢ່າງ ຖ້າຫາກທຸລະກຳຕ່າງໆແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຊັບຊ້ອນ ສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະກາຍມາເປັນຕົວຖ່ວງດຶງທາງການຄ້າຈົນເກີນໄປ, ທີ່ຜູ້ຄ້າອາດຈະມີຕົວຕົນທີ່ເປັນນິຕິບຸກຄົນໃນລາວແທນ.

ທັງໝົດນີ້ແມ່ນໄດ້ຢືນຢັນຜ່ານການສຳພາດຈາກຂະແໜງການລັດຕ່າງໆ, ບໍລິສັດບໍລິການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ, ລວມທັງຜູ້ດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າໃນລາວ ທີ່ມີການພົວພັນກັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດທີ່ເປັນລູກຄ້າ ຫຼື ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ.

ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຍັງເກີດມີສິນຄ້າຜ່ານແດນ. ຕົວຢ່າງ: ຜູ້ຄ້າຄົນຈີນຊື້ໝູ່ຈາກ ຫວຽດນາມ, ໂດຍນຳເຂົ້າ ສປປ ລາວ ຜ່ານຕົວແທນບໍລິສັດຂົນສົ່ງທ້ອງຖິ່ນ ໄປຍັງຊາຍແດນຂອງ ສປປ ຈີນ ເພື່ອທຳການສົ່ງອອກ. ໃນຈຸດນີ້ຜູ້ຄ້າຄົນຈີນຈຶ່ງສາມາດເປັນເຈົ້າຂອງໝູ່ດັ່ງກ່າວໄດ້. ອີງຕາມການລາຍງານນີ້ເປັນການປະຕິບັດແບບທົ່ວໄປ ເນື່ອງຈາກເປັນການຍົກເວັ້ນພາສີຂອງ ສະມາຄົນເສດຖະກິດອາຊຽນ ແລະ ຂັ້ນຕອນສົ່ງອອກຈາກ ສ ປປ ລາວ ໄປຍັງ ສປປ ຈີນ ທີ່ງ່າຍດາຍກວ່າ.

ຜົນດີ

- ສ້າງໂອກາດທາງດ້ານການດຳເນີນທຸລະກິດສຳລັບຕົວແທນບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ແລະ ບັນດາຊື້ບື້ງໃນລາວ.
- ສົມທຽບໃສ່ຄວາມສະດວກສຳລັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ເປັນທາງການ ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການ (ເນື່ອງຈາກຄວາມຮອບຮູ້ທາງດ້ານພາສາລາວ) ສະນັ້ນບັນດາຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍແມ່ນໄດ້ຈ້າງຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງໃນການໄກວ່າເກຍ.
- ລັດຖະບານລາວສາມາດຮຽກເກັບອາກອນນຳຕົວແທນບໍລິສັດທີ່ເປັນສື່ກາງທາງການຄ້າ ເຊິ່ງພວກເຂົາໄດ້ຈິດທະບຽນການອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ການເກັບອາກອນຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

ຜົນເສຍ

- ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດໄປຕາມຄຳໝັ້ນສັນຍາຂອງ ສ ປປ ລາວ ທີ່ມີຕໍ່ອົງການການຄ້າໂລກ.
- ຂະບວນການຂຶ້ນຕອນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມໂປ່ງໃສ, ແລະ ລັກສະນະຈຳເພາະຂອງທ້ອງຖິ່ນລວມທັງ ຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທາງການຄ້າທີ່ມີແຕກຕ່າງກັນ, ສະນັ້ນມັນຈຶ່ງເປັນການສົ່ງເສີມການປະຕິບັດງານທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ.
- ການປະຕິບັດທີ່ບໍ່ເປັນທາງການເຫຼົ່ານີ້ສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງໃນສັງຄົມໄດ້, ຕົວຢ່າງ ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ.
- ສະຖານະການດັ່ງກ່າວນີ້ ມັນໄດ້ສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກລຳບາກສຳລັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ, ສະນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ທ່າແຮງທາງດ້ານການຄ້າແຫ່ງ ສ ປປ ລາວ ມີການຫຼຸດລົງ, ແລະ ຍັງກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການສູນເສຍລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ.

3.2 ທາງເລືອກທີ 2: ວິທີແກ້ໄຂທີ່ບໍ່ແມ່ນນິຕິກຳ

ເນື່ອງຈາກວ່າເປັນສິ່ງທີ່ມີຕາມກົດໝາຍຢູ່ແລ້ວ, ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ຍາກໃນການຄາດຄະເນຕໍ່ກັບວິທີການແກ້ໄຂທີ່ບໍ່ແມ່ນນິຕິກຳ.

3.3 ທາງເລືອກທີ 3: ການສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນິຕິກຳ

ຕາມການປັບປຸງຮ່າງນິຕິກຳທີ່ໄດ້ສະເໜີໄວ້ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດຈົດທະບຽນ ໃບຢັ້ງຢືນສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ນຳອົງການຄຸ້ມຄອງ (ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ). ໃບຢັ້ງຢືນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ເຖິງ 2 ປີ ແລະ ສາມາດຕໍ່ອາຍຸການນຳໃຊ້ໄດ້ອີກ 2 ປີ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບໃບຢັ້ງຢືນແມ່ນປະຕິບັດສອດຄ່ອງຕາມບົດບັນຍັດ (ຕັ້ງຂ້າງລຸ່ມ).

ຜູ້ທີ່ມີໃບຢັ້ງຢືນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຈະຖືກຮັບອານຸຍາດໃນການດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກຈາກ ສ ປປ ລາວ ໄດ້ໂດຍກົງ, ເຊິ່ງບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທາງການຄ້າ. ນອກນັ້ນ, ຂໍ້ຕົກລົງໄດ້ຊື່ແຈງໃຫ້ເຫັນຢ່າງຊັດເຈນວ່າ (ຕາມມາດຕາ 5 ແລະ 6) ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ຄືກັນກັບຜູ້ຄ້າພາຍໃນປະເທດ. ຕາມຫຼັກການຂອງການບໍ່ຈຳແນກປະຕິບັດ ແລະ ຄວນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມກັງວົນຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຍັງມີບາງເງື່ອນໄຂທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະກອບ ໃບຢັ້ງຢືນສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງໄດ້ວາງອອກໃນ ໝວດທີ III ຂອງຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງ. ໜຶ່ງໃນນັ້ນສາມາດໄດ້ສະຫຼຸບໄວ້ດັ່ງນີ້:

ໜຶ່ງ, ຜູ້ສະໜັກຕ້ອງປະກອບມີເງື່ອນໄຂ:

- ເປັນບຸກຄົນທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກຫ້າມດຳເນີນທຸລະກິດ ຕາມທີ່ກຳດໄວ້ໃນກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
- ເປັນບຸກຄົນທີ່ ບໍ່ເຄີຍມີການກະທຳຜິດທາງແພ່ງ ຫຼື ທາງອາດຍາ ຫຼື ກຳລັງຢູ່ໃນຊ່ວງດຳເນີນຄະດີໃດໜຶ່ງເປັນບຸກຄົນທີ່.
- ມາຈາກປະເທດສະມາຊິກຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກ.

ສອງ, ໃນລະຫວ່າງຂະບານການຂໍສະໜັກໃນຂັ້ນຕົ້ນ, ຜູ້ສະເໜີຕ້ອງໄດ້ປະກອບເອກະສານດັ່ງນີ້:

- ໃບຄຳຮ້ອງສຳລັບນິຕິບຸກຄົນ.
- ສຳເນົາໃບອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ, ໃບທະບຽນອາກອນ, ບົດລາຍງານສະຖານະພາບດ້ານການເງິນ ແລະ ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວດຳເນີນທຸລະກິດຂອງປີທີ່ຜ່ານມາ.
- ສຳເນົາບັດປະຈຳຕົວ ແລະ ໜັງສືຜ່ານແດນ.

- ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ຢູ່ ຫຼື ເອກະສານຢັ້ງຢືນ ທີ່ຢູ່ຖາວອນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ໃບແຈ້ງໂທດ ຫຼື ເອກະສານຢັ້ງຢືນ ທີ່ບໍ່ເຄີຍມີການກະທຳຜິດໃດໜຶ່ງທາງກົດໝາຍມາກ່ອນ (ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໃນຂ້າງເທິງ).

ສາມ, ເອກະສານສະເໜີ ດັ່ງກ່າວແມ່ນຕ້ອງເປັນພາສາລາວ ແລະ ພາສາອັງກິດ, ທີ່ຜ່ານການຮັບຮອງໂດຍ ສະຖານທູດ ຫຼື ຫ້ອງການຜູ້ຕາງໜ້າ ສ ປປ ລາວ ປະຈຳຢູ່ໃນປະເທດຂອງຜູ້ສະເໜີ ຫຼື ສະຖານທູດ ຫຼື ຫ້ອງການຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງປະເທດຜູ້ສະເໜີ ປະຈຳຢູ່ ສປປ ລາວ. ພ້ອມນັ້ນ ການຕໍ່ອາຍຸໃບຢັ້ງຢືນກໍ່ຕ້ອງເປັນພາສາທິສາມ ທີ່ເປັນພາສາທາງການຂອງຜູ້ສະເໜີ (ຖ້າບໍ່ນຳໃຊ້ເປັນພາສາອັງກິດ).

ສຸດທ້າຍ, ຜູ້ຄຳຕ່າງປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບ ໃບຢັ້ງຢືນຢ່າງສົມບູນ ຕ້ອງຍື່ນບົດສະຫຼຸບການເຄື່ອນໄຫວການດຳເນີນນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກ ປະຈຳງວດ ແລະ ປະຈຳສິກປີ ໃຫ້ແກ່ ອົງການຄຸ້ມຄອງ (ກົມນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກ).

ຜົນດີ:

- ສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສໃຫ້ແກ່ກົດໝາຍຫຼາຍຂຶ້ນ ກ່ຽວກັບສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄຳຕ່າງປະເທດ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມທັນທະໜ້າທີ່ຂອງ ສ ປປ ລາວ ທີ່ມີຕໍ່ ອົງການການຄ້າໂລກ.
- ສ້າງຂັ້ນຕອນທີ່ມີຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງສຳລັບຜູ້ຄຳຕ່າງປະເທດໃນການປະຕິບັດຕາມ, ເຖິງແມ່ນວ່າມີເນື້ອຫາທີ່ຄ້ອນຂ້າງຫຍຸ້ງຍາກ.
- ຜູ້ຄຳຕ່າງປະເທດຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບໃນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກຄືກັນກັບຜູ້ຄຳພາຍໃນ ຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໃນຫຼັກການ ການບໍ່ຈຳແນກປະຕິບັດ.
- ສ້າງທ່າແຮງໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານລາວເຂົ້າໃຈເລິກເຊິ່ງໃນການເຮັດທຸລະກິດຂອງຜູ້ຄຳຕ່າງປະເທດ, ເຖິງແມ່ນວ່າສິ່ງດັ່ງກ່າວມີສາມາດຮູ້ໄດ້ຈາກຂໍ້ມູນຂອງພາກສ່ວນຂອງພາສີ.
- ສ້າງການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຕະຫຼາດລາວທາງກົງ ໂດຍບັນດາຜູ້ຄຳຕ່າງປະເທດສາມາດນຳສິນຄ້າເຂົ້າໄດ້ ຫຼາຍປະເພດໃນລາຄາທີ່ຖືກກວ່າ ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຈ້າງຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທາງການຄ້າ.

ຜົນເສຍ:

- ບາງແບບຟອມ ແລະ ເອກະສານລາຍງານຕ່າງໆແມ່ນພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ, ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ ຜູ້ຄຳຈະຍັງຄົງປະຕິບັດຕາມຮູບແບບເດີມຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະປະຕິບັດຕາມການຂໍອະນຸຍາດແບບທາງການ.
- ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ບໍ່ປະສົງໃຫ້ມີການກະທຳຜິດທາງກົດໝາຍນັ້ນ ອາດຈະບໍ່ຍຸດຕິທຳ, ຖ້າຫາກການກະທຳຜິດພຽງຄັ້ງດຽວແມ່ນບໍ່ໄດ້ກ່ຽວພັນກັບການຄ້າຜ່ານແດນ.
- ພ້ອມນີ້ ກວ່າຍັງເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຂໍ້ແຂ່ງຂັນທາງທຸລະກິດແບບເສລີ ໂດຍປ່ອຍໃຫ້ບັນດາຄູ່ແຂ່ງຮ້ອງຟ້ອງດຳເນີນຄະດີ (ກໍລະນີ ຝ່າຝົນສັນຍາ) ເພື່ອຫວັງບໍ່ໃຫ້ຄົນອື່ນມີສ່ວນໃນການຄ້າ ແທນທີ່ຈະເປັນ ການປະຕິບັດອັນຊອບທຳໃນທາງກົດໝາຍ ພ້ອມນີ້ ຍັງສ້າງພາລະອັນໜັກໃຫ້ແກ່ ອົງການຄຸ້ມຄອງ (ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກ).
- ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຕະຫຼາດທາງກົງ ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບ ໃນການສູນເສຍທຸລະກິດຂອງຜູ້ທີ່ເປັນຕົວແທນທາງການຄ້າ.

3.4 ການເລືອກເອົາວິທີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນິຕິກຳ

3.4.1 ເຫດຜົນໃນການເລືອກເອົາວິທີດັ່ງກ່າວ.

ຮ່າງນິຕິກຳແມ່ນຖືກເລືອກຫຼາຍກວ່າ ສະພາບການປັດຈຸບັນ ຍ້ອນວ່າຮ່າງນິຕິກຳດັ່ງກ່າວຊ່ວຍໃຫ້ ສ ປປ ລາວດຳເນີນຕາມພັນທະໜ້າທີ່ຂອງສາກົນ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍການເຮັດທຸລະກິດ ໂດຍສົ່ງເສີມວຽກງານທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ ໃນການເຊື່ອມໂຍງພາຍໃນພາກພື້ນ. ທັງນີ້ກວ່າຍັງຊື່ນຢູ່ກັບທິດທາງຂອງການປະຕິຮູບທີ່ພວມດຳເນີນຢູ່ ດ້ານການອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງການຄ້າ, ການລົງທຶນເສລີ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການປົກປ້ອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ມາຕະການຄວາມປອດໄພຕາມແນວຊາຍແດນ.

ສັງຄົມໂດຍລວມມີການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂຶ້ນຕາມຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການພິຈາລະນາເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ບັນຫາທາງການຄ້າ ແລະ ມູນຄ່າໃນການເຮັດທຸລະກິດຫຼຸດລົງ ແລະ ຍັງສ້າງໂອກາດໃນການຈ້າງງານ ເນື່ອງຈາກການສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງ ສປປ ລາວ

ແມ່ນງ່າຍຂຶ້ນ¹. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ບັນດາກຸ່ມທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ລວມທັງ ຜູ້ປະກອບການທີ່ນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າໃນ ສ ປປ ລາວ ທີ່ປະກອບທຸລະກິດໃນຮູບແບບການເປັນຊື່ກາງທາງການຄ້າໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດຈະຕ້ອງໄດ້ຊອກວິທີທາງໃໝ່ໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດ, ເຊິ່ງຮັບຮູ້ເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງລະບຽບຂໍ້ບັງຄັບຂອງ ອົງການການຄ້າໂລກ ຢ່າງແຈ່ມແຈ້ງ ແລະ ປະຕິບັດຂໍ້ແຂ່ງຂັນອັນເທົ່າທຽມກັນ. ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງລັດຖະບານຍັງສະແດງຄວາມກັງວົນນໍາການບໍ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ແລະ ຂະໜາດຂອງຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ແຕ່ປັດໃຈດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນບໍ່ໄດ້ເກີດຈາກນິຕິກຳສະບັບໃໝ່ ເຊິ່ງພຽງແຕ່ເປັນຂອບເຂດຂອງການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຖ້າຫາກຖືກປະຕິບັດຢ່າງເໝາະສົມ.

ນິຕິກຳທີ່ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງສະບັບນີ້ ນອນຢູ່ໃນປະເພດນິຕິກຳທີ່ຕ້ອງເຮັດບົດປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຮ່າງນິຕິກຳບໍ່? ແມ່ນ ບໍ່ແມ່ນ

3.4.2 ການປັບປຸງນິຕິກຳ

ຮ່າງນິຕິກຳດັ່ງກ່າວແມ່ນສະບັບໃໝ່.

3.4.3 ຜົນກະທົບທາງດ້ານການແຂ່ງຂັນທຸລະກິດ

ນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງຈະຈຳກັດການແຂ່ງຂັນທາງທຸລະກິດໃນ ສ ປປ ລາວ ຫຼື ບໍ່? ຈໍາກັດ ບໍ່ຈຳກັດ

ຖ້າແມ່ນ, ມັນຈະເພີ່ມການແຂ່ງຂັນທາງທຸລະກິດ

3.4.4 ພັນທະຕໍ່ສາກົນ

ຮ່າງນິຕິກຳ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບພັນທະຕໍ່ສາກົນ ຫຼື ບໍ່? ແມ່ນ ບໍ່ແມ່ນ

ຖ້າແມ່ນ, ແມ່ນພັນທະອັນໃດ:

- ອົງການການຄ້າໂລກ ສະມາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ ເຂດການຄ້າເສລີ ອື່ນໆ (ລະບຸແຈ້ງ)

ຖ້າແມ່ນ, ຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບພັນທະສາກົນນັ້ນ ຫຼື ບໍ່?

- ສອດຄ່ອງ ບໍ່ສອດຄ່ອງ

3.4.5 ນິຕິກຳ ທີ່ພົວພັນ

ໃຫ້ກຳນົດບັນດານິຕິກຳ ທີ່ພົວພັນກັບຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ.

- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ (2005).
- ດຳລັດວ່າດ້ວຍການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າ (2011).
- ບັນດານິຕິກຳທີ່ພົວພັນເຖິງການອະນຸຍາດນຳເຂົ້າ/ສິ່ງອອກ ແລະ ເງື່ອນໄຂທາງວິຊາການໂດຍກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ; ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດໄດ້ຈາກ Lao Trade Portal.

ຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນັ້ນ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ບໍ່? ສອດຄ່ອງ ບໍ່ສອດຄ່ອງ

4. ຄາດຄະເນຜົນກະທົບ ແລະ ການທາບທາມຄຳເຫັນ

4. ສັງຄົມ

ສັງຄົມໃນທີ່ນີ້ໝາຍເຖິງປະຊາກອນທົ່ວໄປໃນ ສ ປປ ລາວ.

¹ See e.g. UNCTAD (2013), *The impact of trade on employment and poverty reduction*” Note by the UNCTAD Secretariat, Fifth session: 17-21 June, Geneva.

4.1.1 ຜົນກະທົບ

ຮ່າງນິຕິກຳສະບັບນີ້ ພຽງແຕ່ມີຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ກັບຜູ້ປະກອບພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ລວມທັງ ບັນດາບຸກຄົນທີ່ອາດຈະເປັນຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດເທົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມໂດຍກົງ.

ຜົນກະທົບທາງບວກ

- ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈະຖືກກວ່າ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍ.
- ສ້າງທ່າແຮງໃຫ້ແກ່ການວ່າຈ້າງງານຜ່ານການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການພັດທະນາທາງການຄ້າ ແລະ ເສດຖະກິດ.
- ສ້າງການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຕະຫຼາດທີ່ງ່າຍຂຶ້ນສຳລັບສິນຄ້າສິ່ງອອກຈາກ ສ ປປ ລາວ ອາດຈະມີຄວາມຕ້ອງການສູງຂຶ້ນ.

ຜົນກະທົບທາງລົບ

- ບໍ່ມີ ຫຼື ຜົນກະທົບພຽງເລັກນ້ອຍ.

4.1.2 ເງື່ອນໄຂໃນການປະຕິບັດນິຕິກຳ

ມີ 2 ຈຸດທີ່ພົວພັນເຖິງນັກທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນ ສ ປປ ລາວ.

1. (ມາດຕາທີ 3) ນິຍາມຂອງ ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະລວມເຖິງນັກທ່ອງທ່ຽວ. ນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ເຈດຕະນາ ແລະ ພວກເຂົາບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຈົດທະບຽນສິນຄ້າທີ່ເປັນຂອງທີ່ລະລຶກທີ່ຖືກກົດໝາຍ.
2. ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າແມ່ນໝາຍເຖິງ “ນຳສິນຄ້າເຂົ້າມາເພື່ອຂາຍຕໍ່ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄ້າພາຍໃນ ແລະ ຊື້ສິນຄ້າໃນ ສ ປປ ລາວ ເພື່ອທຳການສົ່ງອອກ [...]” (ຕາມມາດຕາທີ 14). ຜູ້ຄ້າພາຍໃນໝາຍເຖິງ “ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນທີ່ເປັນຄົນລາວ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ເປັນຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ຈົດທະບຽນອະນຸຍາດດຳເນີນທຸລະກິດ [...]” (ຕາມມາດຕາທີ 3). ທັງນີ້ໄດ້ຊື້ໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ຂາຍສິນຄ້າໂດຍກົງໃຫ້ແກ່ນັກທ່ອງທ່ຽວ ຫຼື ຄົນທີ່ມີສັນຊາດຕ່າງປະເທດທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນ ສ ປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ໄດ້ເປັນເຈົ້າຂອງທຸລະກິດ.

4.1.3 ການທາບທາມຄຳເຫັນ

ມີພຽງບັນດາຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຂະແໜງລັດເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ມີການທາບທາມຄຳຄິດເຫັນ ເຊິ່ງເປັນຄວາມຮູ້ທີ່ດີທີ່ສຸດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂຽນ.

4.1.4 ສະຫຼຸບ

ຖ້າໜຶ່ງໃນຕົວຊີ້ວັດຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຫາກຄາດຄະເນວ່າມີຜົນກະທົບຫຼາຍ, ຖືວ່າຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນັ້ນມີຜົນກະທົບຫຼາຍຕໍ່ສັງຄົມ. ຖ້າຫາກຮ່າງນິຕິກຳມີຜົນກະທົບຫຼາຍເທົ່າໃດ ກໍຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເຮັດການວິເຄາະລົງເລິກກ່ຽວກັບຕົວເລືອກ ແລະ ມີການທາບທາມຄຳເຫັນຢ່າງກວ້າງຂວາງກັບຊຸມຊົນ.

ຕົວຊີ້ວັດຜົນກະທົບ	ບໍ່ມີ	ໜ້ອຍ	ຫຼາຍ
ຈຳນວນຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ຊຸມຊົນສ່ວນໃຫຍ່ / ທັງໝົດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ)	☐	☒	☐
ຈຳນວນບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ 20% ຂອງຊຸມຊົນ / ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ)	☐	☒	☐
ຜົນກະທົບດ່ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ບຸກຄົນ (ສະເລ່ຍ) (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ຫຼາຍກວ່າ 800,000 ກີບຕໍ່ບຸກຄົນ)	☒	☐	☐
ລະດັບການປ່ຽນແປງຕໍ່ວິທີການດຳລົງຊີວິດຂອງບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ມີຜົນກະທົບຫຼາຍ ຕໍ່ວິທີການດຳລົງຊີວິດຂອງບຸກຄົນ)	☒	☐	☐

ການບໍ່ເຫັນດີຂອງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຕໍ່ຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ການເຫັນດີເປັນເອກະພາບລະຫວ່າງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບນັ້ນ ແມ່ນມີໜ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ມີເລີຍ)	☒	☐	☐
--	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------

4.2 ພາກທຸລະກິດ

4.2.1 ຜົນກະທົບ

ຮ່າງນິຕິກຳສະບັບນີ້ແມ່ນ ມີຜົນກະທົບກັບບັນດາພາກສ່ວນທີ່ນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າ (ປະກອບດ້ວຍ ໄຟຟ້າ). ສິນຄ້າທີ່ສິ່ງອອກຂອງ ສ ປປ ລາວສ່ວນຫຼາຍແມ່ນສິນຄ້າທີ່ເປັນແຮ່ທາດ ແລະ ກະສິກຳທີ່ບໍ່ທັນປຸງແຕ່ງໃຫ້ແກ່ ປະເທດຈີນ ແລະ ໄທ ໂດຍຂະແໜງການຜະລິດໄຟຟ້າທີ່ເກີດໃໝ່. ສ່ວນໃຫຍ່ສິນຄ້າອຸປະໂພກບໍລິໂພກຕ່າງໆແມ່ນໄດ້ນຳເຂົ້າ.

ການທີ່ເຮັດໃຫ້ ສ ປປ ລາວ ຂາດດຸນທາງການຄ້ານຳບັນດາປະເທດໃຫ້ຄຽງ, ການຈຳໜ່າຍ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍຂອງສິນຄ້າເຄິ່ງສຳເລັດຮູບ ແລະ ສຳເລັດຮູບ ອາດຈະມີຜົນກະທົບທາງບວກຕາມການຄ້າແນວຊາຍແດນໃນລາຄາທີ່ຖືກກວ່າ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າເຄິ່ງສຳເລັດຮູບ ແລະ ສຳເລັດຮູບ ພາຍໃນ ອາດຈະປະສົບກັບການຂາດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນທາງການຄ້າ; ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ປັດຈຸບັນສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ມີພຽງຈຳນວນໜ້ອຍ. ຊັ້ນສ່ວນເຄື່ອງຈັກໄຟຟ້າແມ່ນມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືໃນການນຳເຂົ້າ ແລະ ທຳການສິ່ງອອກອີກຄັ້ງ ຈາກກຸ່ມຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທາງການຄ້າ, ສະນັ້ນຈິ່ງໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກການຂົນສົ່ງທີ່ຖືກກວ່າ ແລະ ການໃຫ້ສິດທາງການຄ້າແກ່ຜູ້ຕ່າງປະເທດ.

ຜູ້ສິ່ງອອກສິນຄ້າທາງດ້ານການກະເສດລາຍໃຫຍ່ທີ່ສຸດກໍ່ຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ບັນດາຜູ້ຜະລິດ ອາດຈະເຂົ້າຫາແຫຼ່ງຕະຫຼາດໄດ້ຽ່ງຍກວ່າ ແລະ ສາມາດຂາຍສິນຄ້າໃນລາຄາທີ່ສູງຂຶ້ນ. ພ້ອມນັ້ນກໍ່ຍັງມີບາງຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ, ຕົວຢ່າງ, ດັ່ງທີ່ຜູ້ຄ້າພາຍໃນໄດ້ກ່າວວ່າ ການສິ່ງອອກກາເຟໄປ ປະເທດໄທແມ່ນຖືກກຳນົດຈຳນວນການນຳເຂົ້າໂດຍຝ່າຍໄທ, ແລະຖ້າ ສິນຄ້າສິ່ງອອກໂດຍຜູ້ຄ້າທີ່ເປັນຊາວຕ່າງປະເທດທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງຢ່າງເໝາະສົມ ພວກເຂົາກໍ່ສາມາດໃຊ້ສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ປຽບດັ່ງຊ່ອງຫວ່າງຂອງການກຳນົດປະລິມານ. ເຊິ່ງມັນຈະເຮັດໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທະບຽນ ແລະ ການຊຳລະອາກອນຂອງຜູ້ສິ່ງອອກທີ່ເປັນຄົນລາວ ຫຼຸດລົງຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ.

ຜົນກະທົບທາງບວກ

ສຳລັບພາກທຸລະກິດພາຍໃນ

- ບໍລິສັດຂົນສົ່ງທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ມີຄວາມຊຳນານສູງຈະສາມາດຮັບມືກັບປະລິມານສິນຄ້າແລະ ລາຍໄດ້ຂອງລັດ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ຜູ້ຜະລິດໃນລາວຈະມີຈຳນວນຜູ້ຊື້ສິນຄ້າ ເພື່ອສິ່ງອອກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຖ້າພວກເຂົາຂາຍໃຫ້ກັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ອາດຈະໄດ້ໃນລາຄາທີ່ສູງກວ່າ.

ສຳລັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ.

- ພວກເຂົາຈະບໍ່ຕ້ອງການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທີ່ບໍ່ໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ມີລາຄາສູງ ໃນການຄ້າຂາຍສິນຄ້າຕາມແນວຊາຍແດນ.
- ບັນດາຜູ້ຄ້າ ແລະ ຜູ້ຈຳໜ່າຍໃນພາກພື້ນ ຈະສາມາດສ້າງຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ສູງກວ່າ ແລະ ລາຄາສົມເຫດສົມຜົນຕາມສາຍການຄ້າຂອງເຂົາເຈົ້າ ເຊິ່ງມີຄວາມປອດໄພ ທີ່ຍືນຍັນໂດຍສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ. ຕາມການສືບເນື່ອງ ການເຊື່ອມໂຍງໃນພາກພື້ນ ນີ້ຈະເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບຂະແໜງຂົນສົ່ງໃນ ສ ປປ ລາວ.

ຜົນກະທົບທາງລົບ

ສຳລັບພາກທຸລະກິດພາຍໃນ

- ໃນໄລຍະສັ້ນ, ບັນດາບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ແລະ ບໍລິສັດທີ່ເປັນນາຍໜ້າພາສີຂະໜາດນ້ອຍພາຍໃນ ໂດຍສະເພາະຕາມແນວຊາຍແດນ ອາດຈະສຸນເສຍຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານທຸລະກິດ ຫຼື ອາດຈະປ່ຽນການໃຫ້ບໍລິການມາເປັນການຂົນສົ່ງເທົ່ານັ້ນ

- ການປະເຊີນກັບລາຄາຂອງສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈາກປະເທດໃກ້ຄຽງ ທີ່ຖືກກວ່າ, ບາງຜູ້ຜະລິດໃນລາວກຽມຕົວກັບຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ ແລະ ພວກເຂົາຈະຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງການດຳເນີນທຸລະກິດ

ສຳລັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ

- ການປະສານໂດຍກົງກັບຝ່າຍພາສີລາວ ແມ່ນທ້າທາຍສຳລັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ. ເຊິ່ງການປະກອບເອກະສານທີ່ໃຊ້ພາສາລາວ ບັນດາຜູ້ຄ້າຍັງໄດ້ຕ້ອງການບາງແບບຟອມທີ່ຊ່ວຍໃນການແຈ້ງສິນຄ້າ ແລະ ການຂໍ້ຮ້ອງເຮັດໃບອະນຸຍາດ.
- ບັນດາເອກະສານລາຍງານ ແລະ ຂັ້ນຕອນການສະໝັກທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ອາດຈະກົດກັ້ນຜູ້ຄ້າກຸ່ມນ້ອຍຈາກການລົງທະບຽນແບບທາງການ ແລະ ຍັງສືບຕໍ່ປະຕິບັດຕາມຮູບແບບເດີມ. ນີ້ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດ “ລະບົບຄູ່” ແລະ ເກີດມີຄວາມສັບສົນ ລວມທັງ ສ້າງການແຂ່ງຂັນທີ່ບໍ່ຍຸດຕິທຳສຳລັບຜູ້ຄ້າທີ່ປະຕິບັດຖືກຕາມກົດລະບຽບ.

4.2.2 ເງື່ອນໄຂໃນການປະຕິບັດນິຕິກຳ.

ບັນດາຜູ້ຄ້າທີ່ໃຫ້ສຳພາດໄດ້ສະແດງຄວາມຄິດເຫັນອັນບໍ່ແນ່ນອນກ່ຽວກັບບັນດາເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ. ລວມທັງບັນດາຂໍ້ກຳນົດທີ່ວາງອອກໃນຮ່າງຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ເງື່ອນໄຂຕ່າງໆທີ່ໄດ້ຈາກສະພາບການປັດຈຸບັນ. ຄຳຖາມທີ່ຖືກຕັ້ງຂຶ້ນກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂທາງເອກະສານ, ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນການປະກອບເອກະສານ ແລະ ການຈ່າຍພັນທະ, ອາກອນ ແລະ ຄ່າທຳນຽມຕາມແນວຊາຍແດນ. ວິທີການສື່ສານທີ່ເໝາະສົມຈາກພາກລັດແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການ ສ້າງຄວາມແຈ່ມແຈ້ງໃຫ້ບັນດາການຮ້ອງຂໍເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ພາກສ່ວນເອກະຊົນກໍ່ສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກສິດທາງດ້ານການຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ.

ຄາດຄະເນຄ່າສິ້ນເປືອງລະເລ່ຍຕໍ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໃນການປະຕິບັດຕາມນິຕິກຳ:

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ (ຖ້ຳມວີ) ເມື່ອໃດກໍ່ຕາມທີ່ຄ່າທຳນຽມຂໍອະນຸຍາດໄດ້ວາງອອກ ການເພີ່ມຄ່າສິ້ນເປືອງໃນການປະກອບເອກະສານອາດຈະມີລັກສະນະຜັນແປຢ່າງກວ້າງຂວາງ ໂດຍປັດຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີການຮັບຮູ້.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນແຕ່ລະປີ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວພັນເຖິງການຈົດບົດບັນທຶກຂອງການເຮັດທຸລະກຳທາງການຄ້າ ແລະ ການເຮັດບົດລາຍງານຕາມຮູບແບບທີ່ໄດ້ຕ້ອງການ. ສິ່ງນີ້ຈະມີການຜັນແປຢ່າງແຜ່ຫຼາຍຈາກຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດໜຶ່ງ ໄປຫາ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດອື່ນ, ຫຼື ບຸກຄົນ ແລະ ແບບບົດລາຍງານແມ່ນບໍ່ທັນມີການກຳນົດສະເພາະ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຍາກຕໍ່ການຄາດຄະເນ.

4.2.3 ການທາບທາມຄຳເຫັນ

ບັນດາຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດລຸ່ມນີ້ແມ່ນໄດ້ຖືກທາບທາມຄຳເຫັນໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການເຮັດບົດສະຫຼຸບປະເມີນຜົນກະທົບສະບັບນີ້ ຕາມເງື່ອນໄຂຮັກສາຄວາມລັບ:

- ບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ແລະ ບໍລິສັດທີ່ເປັນນາຍໜ້າພາສີ
- ບໍລິສັດຂົນສົ່ງຂະໜາດໃຫຍ່
- ບໍລິສັດນຳເຂົ້າ ແລະ ຈຳໜ່າຍຫຼັກ
- ບໍລິສັດສົ່ງອອກຫຼັກ

4.2.4 ສະຫຼຸບ

ຖ້າໜຶ່ງໃນຕົວຊີ້ວັດຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຫາກຄາດຄະເນວ່າມີຜົນກະທົບຫຼາຍ, ຖືວ່າຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງນັ້ນ ມີຜົນກະທົບຫຼາຍຕໍ່ພາກທະລຸກິດ. ຖ້າຫາກຮ່າງນິຕິກຳນັ້ນ ມີຜົນກະທົບຫຼາຍເທົ່າໃດ ກໍ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເຮັດການວິເຄາະລົງເລິກ ກ່ຽວກັບຕົວເລືອກ ແລະ ມີການທາບທາມຄຳເຫັນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ກັບພາກທຸລະກິດ.

ຕົວຊີ້ວັດຜົນກະທົບ	ບໍ່ມີ	ໜ້ອຍ	ຫຼາຍ
ຈຳນວນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ຂໍ້ແນະນຳ- ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳສ່ວນໃຫຍ່/ ທັງໝົດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ)	☐	☒	☐
ຈຳນວນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ຂໍ້ແນະນຳ- ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ຫຼາຍກວ່າ 30% ຂອງທຸລະກິດໃນຂະແໜງໃດໜຶ່ງ ຫຼື 20% ຂອງທຸລະກິດລາວທີ່ຖືກຜົນກະທົບ)	☐	☒	☐

ຜົນກະທົບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ສໍາລັບແຕ່ລະຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ (ສະເລ່ຍ) (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ຫຼາຍກວ່າ 1.600.000 ກີບ ຕໍ່ໜຶ່ງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ)	☐	☐	☒
ລະດັບການປ່ຽນແປງ ຕໍ່ວິທີການເຮັດທຸລະກິດ ທີ່ມີຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດ)	☐	☐	☒
ການບໍ່ເຫັນດີ ຂອງພາກທຸລະກິດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ (ຂໍ້ແນະນຳ-ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ການເປັນດີເປັນເອກະພາບລະຫວ່າງທຸລະກິດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ແມ່ນມີໜ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ມີເລີຍ)	☐	☒	☐

ໃນຮ່າງຕົວຊີ້ວັດ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ລະບຸວ່າມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໄວ້ ແຕ່ສໍາລັບຕົວຊີ້ວັດດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນໄດ້ລິມະມຸດເປັນຄ່າທຳນຽມການສະໝັກ ໃນເບື້ອງຕົ້ນສໍາລັບໃບຢັ້ງຢືນສິນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າ ແມ່ນຫຼາຍກວ່າ 1.600.000 ກີບ.

4.3 ລັດຖະບານ

4.3.1 ຜົນກະທົບ

ບັນດາຂະແໜງລັດຖະບານທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ:

- ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ
- ກົມພາສີ
 - o ຈາກສູນກາງເຖິງທ້ອງຖິ່ນ
- ກົມສ່ວຍສາອາກອນ

ບັນດາຂະແໜງການລັດຖະບານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການອອກ ໃບຢັ້ງຢືນ, ແລະ ໃບອະນຸຍາດສຳລັບການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ ສິນຄ້າເກືອດຫ້າມ, ແລະ ສິນຄ້າທີ່ເປັນ ສິ່ງກົດຂວາງດ້ານເຕັກນິກຕໍ່ການຄ້າ ຍັງຄົງບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ອຸປະສັກທາງດ້ານພາສາຈະມີຜົນທາງກົງກັບບັນດາຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ຫຼາຍກວ່າ ຕົວແທນການຄ້າພາຍໃນ.

ອີງຕາມກົດໝາຍພາສີ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີມີສິດໃນການກວດສອບເອກະສານຍ້ອນຫຼັງໄດ້ ໃນໄລຍະ 3 ປີ ຫຼັງຈາກຜູ້ນຳເຂົ້າສິນຄ້າໄດ້ມີການແຈ້ງພາສີເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍສຳລັບສິນຄ້າທົ່ວໄປ (1 ປີສຳລັບສິນຄ້າທີ່ໄດ້ໃບອະນຸຍາດອັດຕະໂນມັດ). ນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ຍາກ ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດບໍ່ມີສາຂາ ຫຼື ຄູ່ຄ້າພາຍໃນ ສ ປປ ລາວ. ມັນຈະບໍ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນເລັກນ້ອຍ ຖ້າວ່າໃບຢັ້ງຢືນສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດມີຜົນນຳໃຊ້ພຽງແຕ່ 2 ປີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມັນເປັນສິ່ງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະກວດສອບນຳບຸກຄົນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນພາຍໃນ ຖ້າວ່າພວກເຂົາຢຸດການເຮັດການຄ້າ ຫຼື ອອກຈາກປະເທດ

ນອກຈາກນັ້ນ, ພາກສ່ວນເອກະຊົນລາຍງານວ່າ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງພາກສ່ວນພາສີຢູ່ເຂດທ້ອງຖິ່ນແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງ ແລະ ມັນຈະມີການປ່ຽນແປງເມື່ອທີ່ກົມມີການປ່ຽນແປງ. ມີຄວາມຕ້ອງການໃນການສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສ ຖ້າຂະແໜງລັດປະສານກັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດໂດຍກົງ ແທນການປະສານຜ່ານຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທາງການຄ້າ ເຊິ່ງອາດເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຄຸ້ນເຄີຍຕໍ່ການຮັບມືກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ.

ຜົນກະທົບທາງບວກ

- ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບພັນທະສາກົນຂອງອົງການການຄ້າໂລກ.
- ມີຄວາມສາມາດໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະຕິບັດ ໂດຍຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ແລະ ສາມາດເປັນເຄື່ອງມືໃນການຫຼຸດຜ່ອນການປະຕິບັດແບບບໍ່ເປັນທາງການ ຖ້າມີການຈັດຕັ້ງທີ່ເໝາະສົມ .
- ເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ຕາມຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການເຄື່ອນໄຫວທາງການຄ້າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຂະແໜງທີ່ເປັນທາງການ.
- ສາມາດຄວບຄຸມສິນຄ້າຜ່ານແດນທີ່ຕ້ອງຫ້າມ (ສັດຕູພືດ, ພະຍາດລະບາດ ທີ່ມາຈາກສິນຄ້າທີ່ເປັນສັດ ແລະ ກະສິກຳ) ລະຫວ່າງບັນດາປະເທດ ອາຊຽນ ແລະ ຈີນ ຖ້າຫາກມີການນຳໃຊ້ກົດໝາຍຢ່າງເໝາະສົມ.

ຜົນກະທົບດ້ານລົບ

- ຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເກີດມີການປະຕິບັດງານອັນຊ້າຊ້ອນລະຫວ່າງກົມພາສີ ແລະ ອົງການຄຸ້ມຄອງ (ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ) ໃນການຕິດຕາມກວດກາການດຳເນີນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ.

4.3.2 ເງື່ອນໄຂໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ອີງຕາມຮ່າງນິຕິກຳ, ກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ (ມາດຕາ 18) ຂອງ ອົງການຄຸ້ມຄອງ, ຮ່ວມກັບຂະແໜງການລັດຖະບານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກົມພາສີ. ພ້ອມນັ້ນກໍຍັງ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບເຖິງການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການແນະນຳ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂໍ້ຕົກລົງ (ມາດຕາ 19). ບັນດາຂະແໜງການລັດທີ່ໃຫ້ສໍາພາດແມ່ນບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂຂອງຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າ ມັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາໃນການທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຕ່າງໆອາດຈະມີຄວາມຕ້ອງການ ລວມທັງຄວາມສາມາດທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ. ບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອາດຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມຄວາມຊັດເຈນຂອງຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ, ເພື່ອເຂົ້າໃຈສິດການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງສິ່ງທີ່ສັບສົນ. ທັງນີ້ໄດ້ແນະນໍາໃຫ້ມີການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ກ່າພາກສ່ວນເອກະຊົນຢ່າງກວ້າງຂວາງໂດຍຜ່ານຮູບແບບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄືກັນກັບ Lao Trade Portal

ໃນເບື້ອງຕົ້ນ (ຖ້າມີ): ຕາມພາກທີ 5

ປະຈໍາປີ: ຕາມພາກທີ 5

4.3.3 ການທາບທາມຄໍາເຫັນ

ບັນດາຂະແໜງລັດໃນຂັ້ນສູນກາງທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເຊິ່ງຖືກທາບທາມໂດຍຜູ້ຂຽນບົດສະຫຼຸບການປະເມີນຜົນກະທົບສະບັບນີ້:

- ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ, ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ
- ກົມສົ່ງເສີມການຄ້າ, ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ
- ກົມພາສີ, ກະຊວງການເງິນ
- ກົມປຸງຝັງ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
- ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
- ກົມມາດຕະຖານ ແລະ ວັດແທກ, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີ
- ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

ນອກນັ້ນ, ອີງຕາມການຮ້ອງຂໍທີ່ພົວພັນເຖິງກົມສ່ວຍສາອາກອນ ແຕ່ບໍ່ສາມາດສະໜອງໃຫ້ໄດ້ທັນຕາມວັນເວລາທີ່ກໍານົດໄວ້.

ຕາມການເຂົ້າໃຈຂອງຜູ້ຂຽນບົດສະຫຼຸບ ຂະແໜງການລັດອື່ນໆ ແມ່ນພົວພັນໃນຂັ້ນຕອນທໍາອິດຂອງການຮ່າງນິຕິກໍາ ຕາມຫຼັກການແລ້ວແມ່ນຂຶ້ນກັບກະຊວງຍຸດຕິທໍາ, ເຖິງແມ້ວ່າ ຄວາມເປັນມາຂອງນິຕິກໍາແມ່ນບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ (ລາຍງານ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ລາຍງານໃນການປະຊຸມ).

4.3.4 ສະຫຼຸບ

ຖ້າໜຶ່ງໃນຕົວຊີ້ວັດຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຫາກຄາດຄະເນວ່າມີຜົນກະທົບຫຼາຍ ກໍຖືວ່າຮ່າງນິຕິກໍາ ທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ບັບປຸງນັ້ນ ມີຜົນກະທົບຫຼາຍ ຕໍ່ລັດຖະບານ. ຖ້າຮ່າງນິຕິກໍານັ້ນ ມີຜົນກະທົບຫຼາຍເທົ່າໃດ ກໍຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຕ້ອງມີການເຮັດວິເຄາະແບບລົງເລິກກ່ຽວກັບທາງເລືອກ ແລະ ມີການທາບທາມຄໍາເຫັນກັບອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຢ່າງກວ້າງຂວາງ.

ຕົວຊີ້ວັດຜົນກະທົບ	ບໍ່ມີ	ໜ້ອຍ	ຫຼາຍ
ຈໍານວນຂັ້ນ ການປົກຄອງ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ) (ຂໍ້ແນະນໍາ- ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງນິຕິກໍາທີ່ມີຜົນກະທົບໃນທຸກຂັ້ນຂອງການປົກຄອງ)	☐	☐	☒
ຈໍານວນອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ໃນທຸກລະດັບທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (ຂໍ້ແນະນໍາ- ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ຫຼາຍກວ່າ 20% ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດໃນແຕ່ລະຂັ້ນ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເຊັ່ນ: ກະຊວງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ, ພະແນກຢູ່ຂັ້ນແຂວງ)	☐	☒	☐
ຜົນກະທົບດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານລັດ (ສະເລ່ຍ) (ຂໍ້ແນະນໍາ- ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ຫຼາຍກວ່າ 40.000.000 ກີບ ຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ)	☐	☒	☐
ລະດັບການປ່ຽນແປງ ຕໍ່ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຂອງລັດຖະບານ ທີ່ມີຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ (ຂໍ້ແນະນໍາ- ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍ ຕໍ່ການປະຕິບັດວຽກງານ ຂອງລັດຖະບານ)	☐	☒	☐

ການບໍ່ເຫັນດີເປັນເອກະພາບ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຕໍ່ຮ່າງນິຕິກຳທີ່ສະເໜີສ້າງ ຫຼື ປັບປຸງ (ຂໍ້ແນະນຳ- ຜົນກະທົບຫຼາຍ ໝາຍເຖິງ ການເຫັນດີເປັນເອກະພາບລະຫວ່າງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ແມ່ນມີໜ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ມີເລີຍ)	☐	☒	☐
---	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------

ຂັ້ນການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນໃນຕົວຊີ້ວັດທຳອິດ ອ້າງເຖິງກົມພາສີ. ຄຳສິ້ນເປືອງທັງໝົດທີ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານລັດ ການປ່ຽນແປງຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບກົມການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກທີ່ຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ.

5. ຂໍ້ແນະນຳໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

5.1 ການສະໜັບສະໜູນ ແກ່ບຸກຄົນ

ຕາມເນື້ອຫາຂອງຫົວຂໍ້ດັ່ງກ່າວນີ້, ການຕີຄວາມໝາຍຂອງຄຳວ່າ “ບຸກຄົນ” ແມ່ນອີງຕາມ ຫົວຂໍ້ 4.1 ເຊັ່ນວ່າ ຊຸມຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ ຂອງ ສ ປປ ລາວ.

ເນື່ອງຈາກ ປະຊາຊົນແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງ, ການແຜ່ກະຈາຍຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປະກາດໃຊ້ນິຕິກຳສະບັບໃໝ່ນີ້ ຈຶ່ງຄວນໃຫ້ເໝາະສົມ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຜູ້ຂຽນກໍ່ຍັງໃຫ້ຄຳແນະນຳອັນຊັບເຈນຕໍ່ກັບເງື່ອນໄຂຂອງສາມັນຊົນທົ່ວໄປ ເພື່ອເນັ້ນໜັກໃຫ້ຜູ້ຄ້າຊາວຕ່າງປະເທດບໍ່ສາມາດຫຼີກລ້ຽງມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຂອງສິນຄ້າທີ່ມາແຈກຍາຍໃຫ້ກັບຜູ້ຄ້າທັງໝົດ ສະນັ້ນຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວເປັນພຽງທາງບວກເທົ່ານັ້ນ.

ບຸກຄົນຕ່າງປະເທດທີ່ຕ້ອງການດຳເນີນທຸລະກິດແບບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກສ່ວນອື່ນ ແຕ່ວ່າກໍ່ບໍ່ແຕກຕ່າງຈາກການຊຸກຍູ້ໃນທາງທຸລະກິດ ແລະ ສະນັ້ນຈຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບລວມໃນຫົວຂໍ້ໄປ.

5.2 ການສະໜັບສະໜູນແກ່ພາກທຸລະກິດ

ລັດຖະບານຄວນອໍານວນຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ບໍ່ວ່າ ຈະເປັນບຸກຄົນ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນທີ່ພົວພັນນຳ ຫຼື ກຳລັງວາງແຜນ ໃນການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກ, ມີຄວາມໝາຍເຖິງ “ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ” ທີ່ສະໜັກເອົາໃບຢັ້ງຢືນຢັນສິດການນຳເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມສິດ ແລະ ພັນທະທີ່ໄດ້ວາງອອກໃນນິຕິກຳ.

ການເຮັດເອກະສານທັງໝົດໃນຂັ້ນສູນກາງຄວນເປັນ ພາສາອັງກິດ (ແລະ ພາສາອື່ນໆ ຖ້າເປັນໄປໄດ້), ເຊັ່ນວ່າ Lao Trade Portal. ການຂຶ້ນຕອນຢັ້ງຢືນເອກະສານສຳລັບການສະໜັກ ລວມທັງ ການຮ້ອງຂໍ ແລະ ຄຳທຳນຽມ ຄວນມີຄວາມຊັບເຈນ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ເຜີຍແຜ່ແກ່ປະຊາຊົນ. ຖ້າຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຈະສາມາດສະໜັກໃບຢັ້ງຢືນແບບ ອອນໄລ ກໍ່ຍິ່ງດີ.

ນອກຈາກນີ້, ລັດຖະບານຄວນໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນບາງການສະເໜີ ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການຕໍ່ອາຍຸຕາມຮ່າງນິຕິກຳປັດຈຸບັນ. ເຊິ່ງລວມມີ:

- ຫຼຸດເງື່ອນໄຂທີ່ໃຊ້ພາສາທີ່ຫຍຸ້ງຍາກລວມທັງການແປໃບອະນຸຍາດທາງການທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ສຸດໃນການປະກອບເອກະສານຂອງບາງປະເທດ.
- ທົບທວນພິຈາລະນາຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຂອງນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີສ່ວນພົວພັນກັບການກະທຳຜິດທາງແພ່ງ ໃນເມື່ອກ່ອນ ຫຼື ປັດຈະບັນພາຍໃຕ້ການດຳເນີນຄະດີສຳລັບທຸກການກະທຳຜິດ.
- ເອກະສານລາຍງານຄວນປະຕິບັດໄດ້ງ່າຍຈາກ ປະຈຳງວດ ເຖິງ ປະຈຳສິກປີ ສຳລັບ ບຸກຄົນ ຫຼື ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ພາຍໃຕ້ການເລີ່ມປະກາດໃຊ້ໃບຄຳຮ້ອງທີ່ຊັດເຈນ.

ສ້າງຄວາມຊັດເຈນໃນການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ປະກອບເອກະສານຕາມຈຸດຊາຍແດນ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວໄດ້ອ້າງໂດຍບັນດາພາກທຸລະກິດທີ່ເປັນຕົວແທນໃນການຖືກທາບທາມຄຳເຫັນສຳລັບການປະເມີນຄັ້ງນີ້. ຄາດຄະເນວ່າ ມັນໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນພາສີໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ລວມທັງພາກທຸລະກິດ.

ການອ້າງອີງທີ່ສໍາຄັນ, ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນທີ່ເປັນຄົນລາວ ຄວນໄດ້ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການປະກາດນໍາໃຊ້ຮ່າງນິຕິກໍາ ແລະ ຜົນກະທົບລ່ວງໜ້າ, ເຖິງແມ່ນວ່າພວກເຂົາຈະບໍ່ຕ້ອງການປະຕິບັດກໍຕາມ. ນີ້ເພື່ອບັນເທົາຄວາມຢ້ານກົວໃນການແຂ່ງຂັນທີ່ບໍ່ຍຸດຕິທໍາ. ບາງການສະໜັບສະໜູນອາດຍັງຕ້ອງການຕົວແທນທີ່ເປັນສື່ກາງທາງດ້ານການຄ້າເຊິ່ງພົວພັນກັບຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຊ່ວຍເຂົາເຈົ້າໃນການຮັບມືກັບຜົນກະທົບໃນການສູນເສຍລາຍຮັບຕາມການຜັດປ່ຽນຮູບການທຸລະກິດແບບໃໝ່. ຕົວຢ່າງ ສິດທິປະໂຫຍດທາງອາກອນ ຫຼື ການລົງທຶນໃນໂຄງຮ່າງພື້ນຖານຂອງການຂົນສົ່ງອື່ນໆ.

5.3 ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂັ້ນເທິງຄວນປະຕິບັດຕາມອົງປະກອບດັ່ງນີ້:

- ສໍາເລັດການທາບພາມຄໍາເຫັນໃນຮ່າງນິຕິກໍາປັບຈຸບັນ ເຊິ່ງລວມທັງການປະເມີນຜົນກະທົບຮ່າງນິຕິກໍາ.
- ທົບທວນຮ່າງນິຕິກໍາອີງຕາມການທາບທາມຄໍາເຫັນ ລວມທັງບົດປະເມີນສະບັບນີ້ ແລະ ຄໍາຄິດເຫັນຂອງ LUNA II.
- ຜ່ານລະບຽບຂໍ້ກໍານົດຕາມນິຕິກໍາ.
- ຮັບປະກັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການຈາກ ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະອອກ ກ່ອນໜ້າມີການປະກາດນໍາໃຊ້.
- ເຜີຍແຜ່ການປ່ຽນແປງໃນບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ແກ່ບັນດາຂະແໜງການລັດຖະບານຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນພົວພັນກັບການໄຕ່ຕອງສິດການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ.
- ສ້າງຂໍ້ມູນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນກົນໄກໃຫ້ແກ່ພາກເອກະຊົນເພື່ອຊ່ວຍໃນການເປັນສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ (ຕາມ ຫົວຂໍ້ທີ 5.2).

ເປັນສິ່ງທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ວ່າ ບັນດາຂະແໜງການລັດຖະບານທີ່ມີສ່ວນພົວພັນໃນອະນຸຍາດການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າທີ່ມີຄວາມໃກ້ຊິດຕິດແທດກັບການປະສານງານນໍາກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກ ກ່ອນຈະມີການສະຫຼຸບ ແລະ ປະກາດນໍາໃຊ້ນິຕິກໍາລວມທັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນເບື້ອງຕົ້ນ. ສິດການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ, ໃບຢັ້ງຢືນການໃຫ້ສິດການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າຂອງຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ. ແລະ ສິ່ງຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນພົວພັນ ເບິ່ງຄືຍັງບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນໃນປະບັດຈຸບັນ ທັງລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.

5. 4 ງົບປະມານ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນ

ນອກຈາກ ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກແລ້ວ (ຕາມ ຫົວຂໍ້ 4.3.2) ບໍ່ມີຂະແໜງການລັດຖະບານອື່ນໆທີ່ຄວນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທາງດ້ານງົບປະມານ. ເປັນສິ່ງທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດໃນການກໍານົດແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ເງື່ອນໄຂເປັນຂອງຕົນ. ງົບປະມານໃນໄລຍະຍາວຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ຫຼື ສ່ວນເງິນທີ່ເພີ່ມເຕີມ ຈາກ ຄ່າທໍານຽມການອະນຸຍາດນໍາຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດ ແຕ່ວ່າ ໃນໄລຍະສັ້ນຍັງຄົງເປັນໄປບໍ່ໄດ້ດັ່ງທີ່ຂັ້ນຕອນໃໝ່ໄດ້ວາງອອກ ເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງເຖິງແຫຼ່ງທຶນເພີ່ມເຕີມໃນການຊື້ຈ້າງ.

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຄ້າທັງໝົດອາດຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີຄວາມຕ້ອງການແຫຼ່ງທຶນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນກົມພາສີ ແລະ ອາກອນ ແຕ່ຄວນຈັດເຂົ້າໃນເນື້ອຫາຂອງນະໂຍບາຍການຄ້າ, ສິ່ງອໍານວນຄວາມສະດວກການຄ້າ ແລະ ຄວາມທັນສະໄໝທາງພາສີຂອງ ສປປ ລາວ.

ການສະໜັບສະໜູນຈາກກະຊວງການເງິນຍັງມີຄວາມຕ້ອງການສໍາລັບງົບປະມານ ແລະ ການຮຽກຮ້ອງທາງແຫຼ່ງທຶນ.

5. 5 ການທົບທວນຄືນ

ຜູ້ຂຽນໃຫ້ຄໍາແນະນໍາວ່າ ການປະເມີນໃນຂັ້ນຕົ້ນໂດຍ ກົມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກ ທີ່ໄດ້ຖືກດໍາເນີນຫຼັງຈາກງວດທໍາອິດໃນລະຫວ່າງທີ່ ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດທີ່ຈິດທະບຽນແມ່ນຈໍາເປັນຕ້ອງລາຍງານການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກຂອງພວກເຂົາ. ທຽບຈໍານວນທີ່ຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດທີ່ຈິດທະບຽນສໍາລັບໃບຢັ້ງຢືນ ກັບ ຈໍານວນທີ່ໄດ້ລາຍງານອາດຈະເກີດມີບາງການກະທໍາທີ່ຮັກສາຄວາມຖືກຕ້ອງ. ບົດທົດສອບດັ່ງກ່າວ ຄວນຈະມີການປະຕິບັດຕາມແຕ່ລະງວດ, ການປັບປຸງເອກະສານ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

ຫຼັງຈາກໄລຍະຍາວ, ອາດຈະ 1 ປີ ການທົບທວນຄວນປະຕິບັດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນໂດຍ ກະຊວງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ ເພື່ອສົມທຽບການໃຫ້ສິດການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສິ່ງອອກສິນຄ້າໃໝ່ ກັບ ສະພາບການທີ່ມີຢູ່ໃນປັດຈະບັດ:

- ຮ່າງນິຕິກໍານໃໝ່ນີ້ໄດ້ບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງທີ່ໄດ້ວາງອອກບໍ່?

- ໃນທາງປະຕິບັດ, ບັນດາຜູ້ຄ້າຕ່າງປະເທດຍັງສືບຕໍ່ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນເດີມບໍ່ ຫຼື ເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີການປ່ຽນແປງນຳໃຊ້ຂັ້ນຕອນໃໝ່?
- ຜົນກະທົບທີ່ໄດ້ຖືກຄາດຄະເນໄວ້ໂດຍການປະເມີນໃນຂັ້ນຕົ້ນໄດ້ກາຍເປັນຈິງບໍ່? ຖ້າບໍ່, ຍ້ອນຫຍັງ?
- ມີຄວາມຕ້ອງການໃນການປັບປຸງນິຕິກຳ ຫຼື ການອະທິບາຍ ຜ່ານການອອກລະບຽບຂໍ້ກຳນົດພິມເຕີມບໍ່?